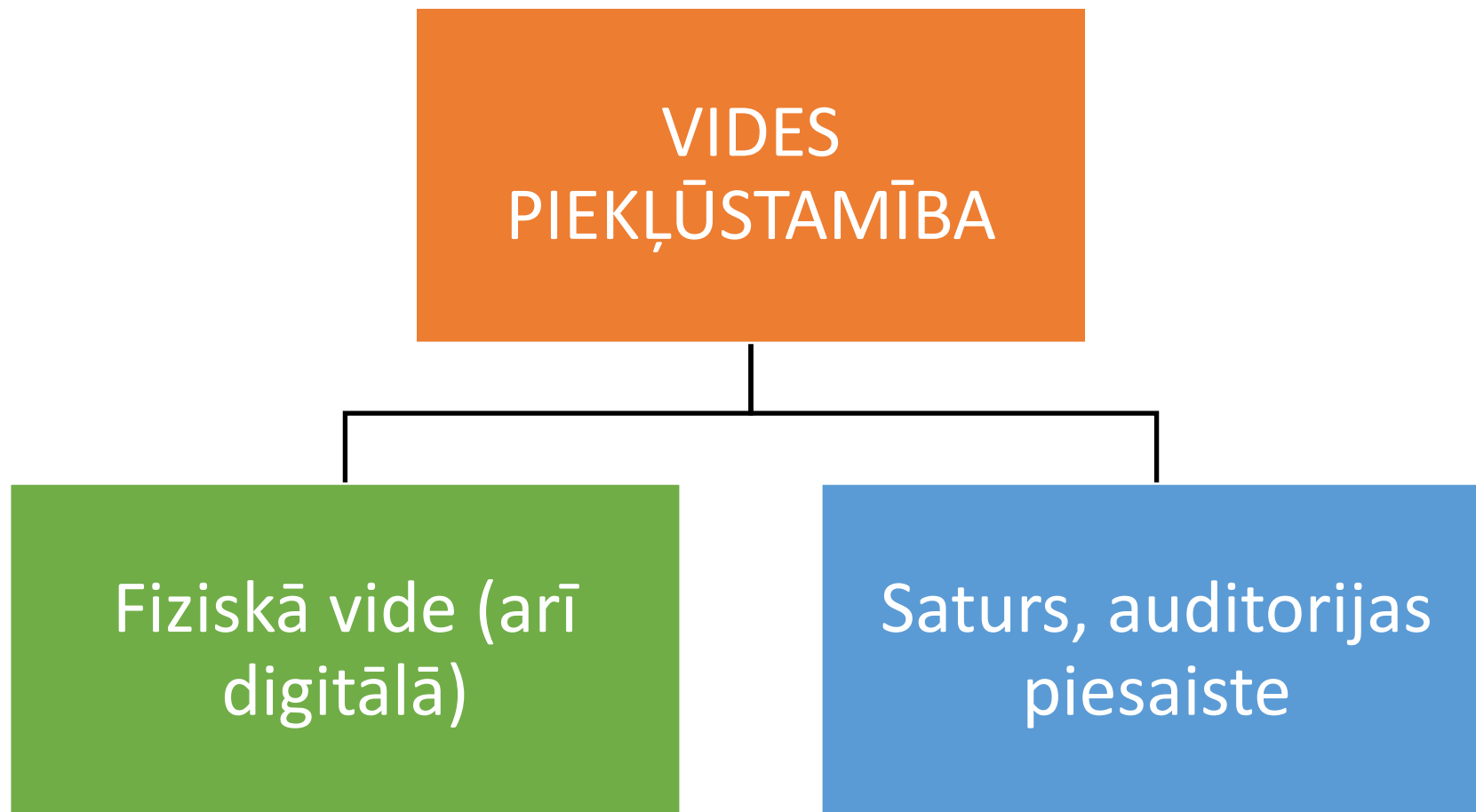

Kultūras un mākslas pieklūstamība – caur pieredzi un praksi

Lība Bērziņa

Šodien

piekļūstamība

No

Visas valodas

Uz

Visas valodas

Nozare

Visas nozares

Rādīt detalizēti

Atrasti 4 rezultāti pieprasījumam "piekļūstamība"

1 līdzīgs termins

EN accessibility

LV pieejamība

LV piekļūstamība

LV gājēju piekļūstamība

Valsts valodas centra izstrādātie sociālo jautājumu, socioloģijas un statistikas termini

Par mani

- Mākslas vēstnese (mākslas terapeite, izglītotāja, dizainere)
- Vairāk kā 15 gadu pieredze iekļaušanas jomā (vides pieejamības eksperte – ar specializāciju mākslas un kultūras jomā)
- RSU Mākslas terapija, LMA Dizains
- Sadarbība ar organizācijām un facebook.com/colorize.ngo dibināšana

KĀPĒC DOMĀT PAR PIEEJAMĪBU

ANO konvencija paredz, ka ikvienai
publiskai vietai jābūt pieejamai.
Darbinieki regulāri ir jāapmāca
saskarsmei ar cilvēkiem ar invaliditāti.

Katram cilvēkam ir tiesības brīvi
piedalīties sabiedrības kultūras dzīvē,
baudīt mākslu un tās ieguvumus..

COLORIZE
Your Life

/Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, 27.pants/

A person with long dark hair, wearing a black tank top, is seen from behind, sitting in a wheelchair. They are in a gallery with light-colored walls and a wooden floor. Several framed artworks are displayed on the wall. The person is looking at a large framed artwork of a tree. To the left, there is a door with a large informational poster. The floor has blue lines marking a path. The text is overlaid in the center of the image.

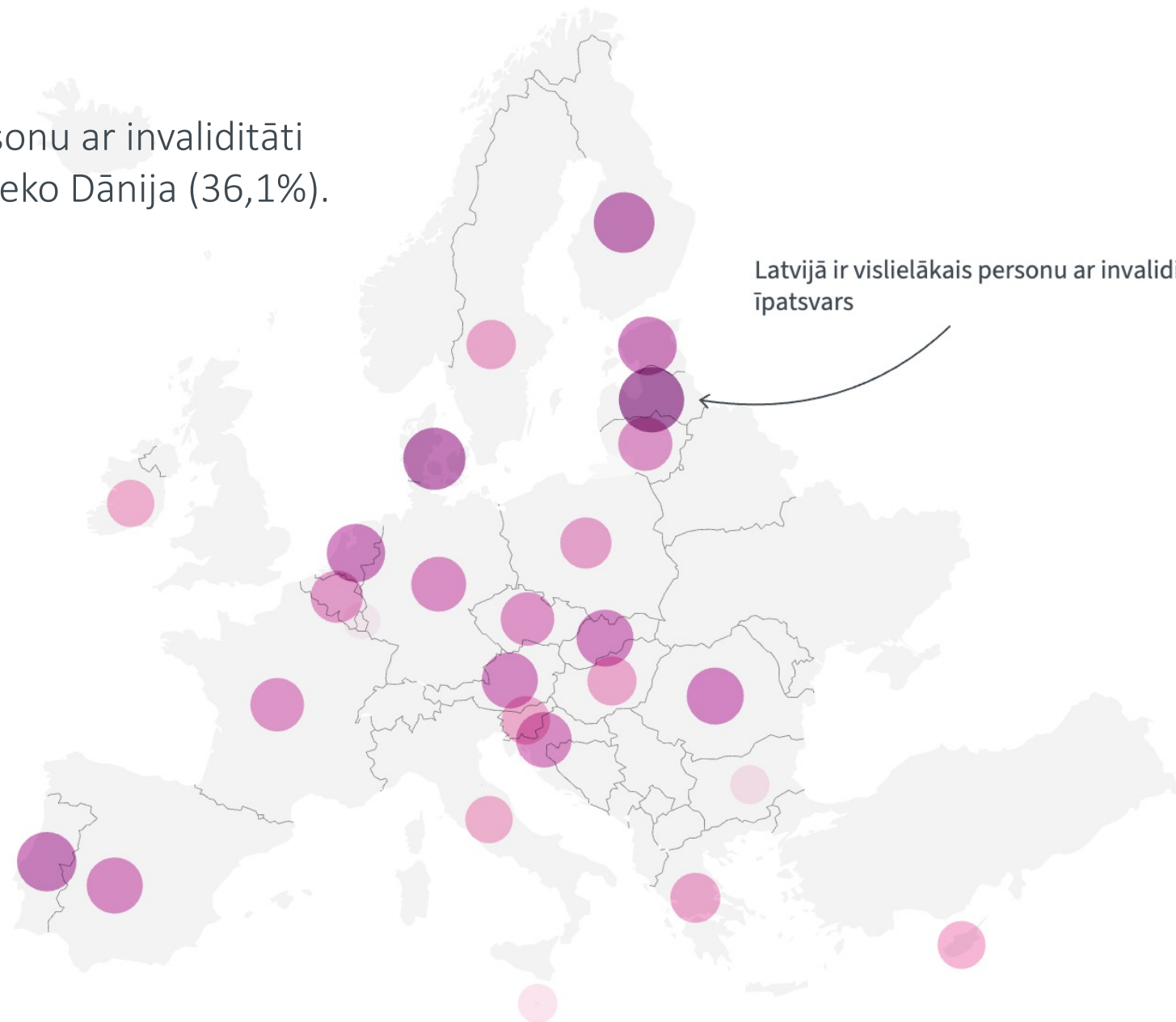
No 44 apsekotajiem objektiem ap 50% bija
iesakāmi kā daļēji pieejami cilvēkiem ar kustību
traucējumiem

1 no 4
pieaugušajiem Eiropas
savienībā ir invaliditāte*

* 2022. gadā kāda veida invaliditāte bija 27% ES
iedzīvotāju, kas vecāki par 16 gadiem.

Latvijā ir vislielākais personu ar invaliditāti
īpatsvars (38,5%), kam seko Dānija (36,1%).

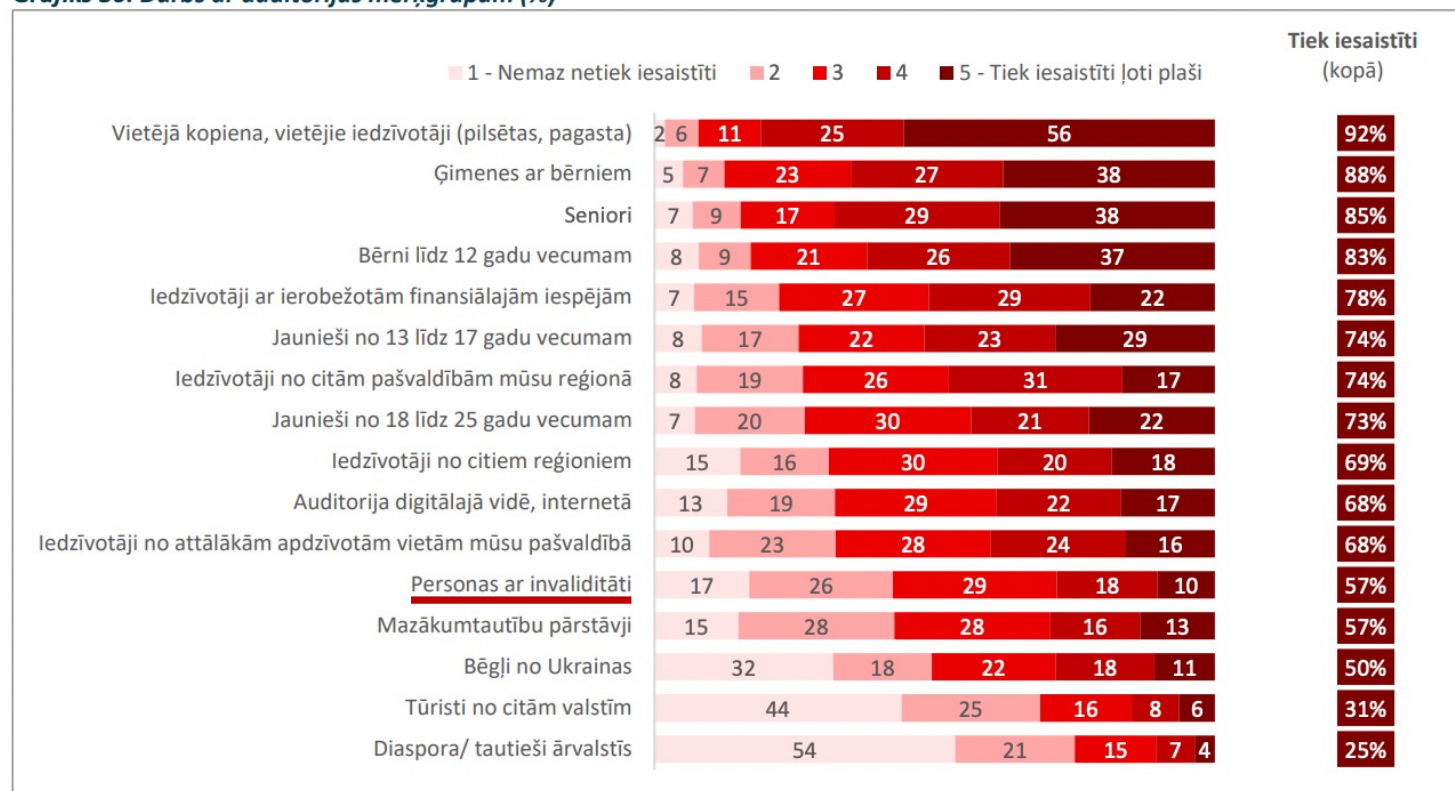

A person with long dark hair, wearing a black top, is seen from behind, sitting in a wheelchair. They are in a gallery, looking at several framed artworks on a white wall. The artworks include a blue-toned landscape, a black and white landscape, a large tree, and two abstract black and white pieces. Each artwork has a small informational card below it. To the left, there is a large white door with a poster on it. The floor is made of light-colored wood. A blue line is painted on the floor, possibly indicating a path. The overall lighting is soft and even.

73% no cilvēkiem ar invaliditāti Latvijā ir bez darba

Auditorijas paplašināšana

Grafiks 30. Darbs ar auditorijas mērķgrupām (%)

Tikai 10% to dara ļoti plaši

ATTIEKSME

Iekļaušana

Dizains

Dažādība

Labbūtība

Lietotājs

Vides pieejamība

Kā mēs visi jūtamies vidē?

Universālais
dizains

Informācijas
pieejamība

Vajadzības

Šķēršļu novēršana

Sociālas barjeras

Aizspriedumi, kauns,
žēlums, izstumšana
un pāraprūpe

Fiziskas barjeras

Tehniskas
(pakāpieni, šauras
ieejas, slidens grīdas
segums) un dabiskās
(ietves, lieli
attālumi)

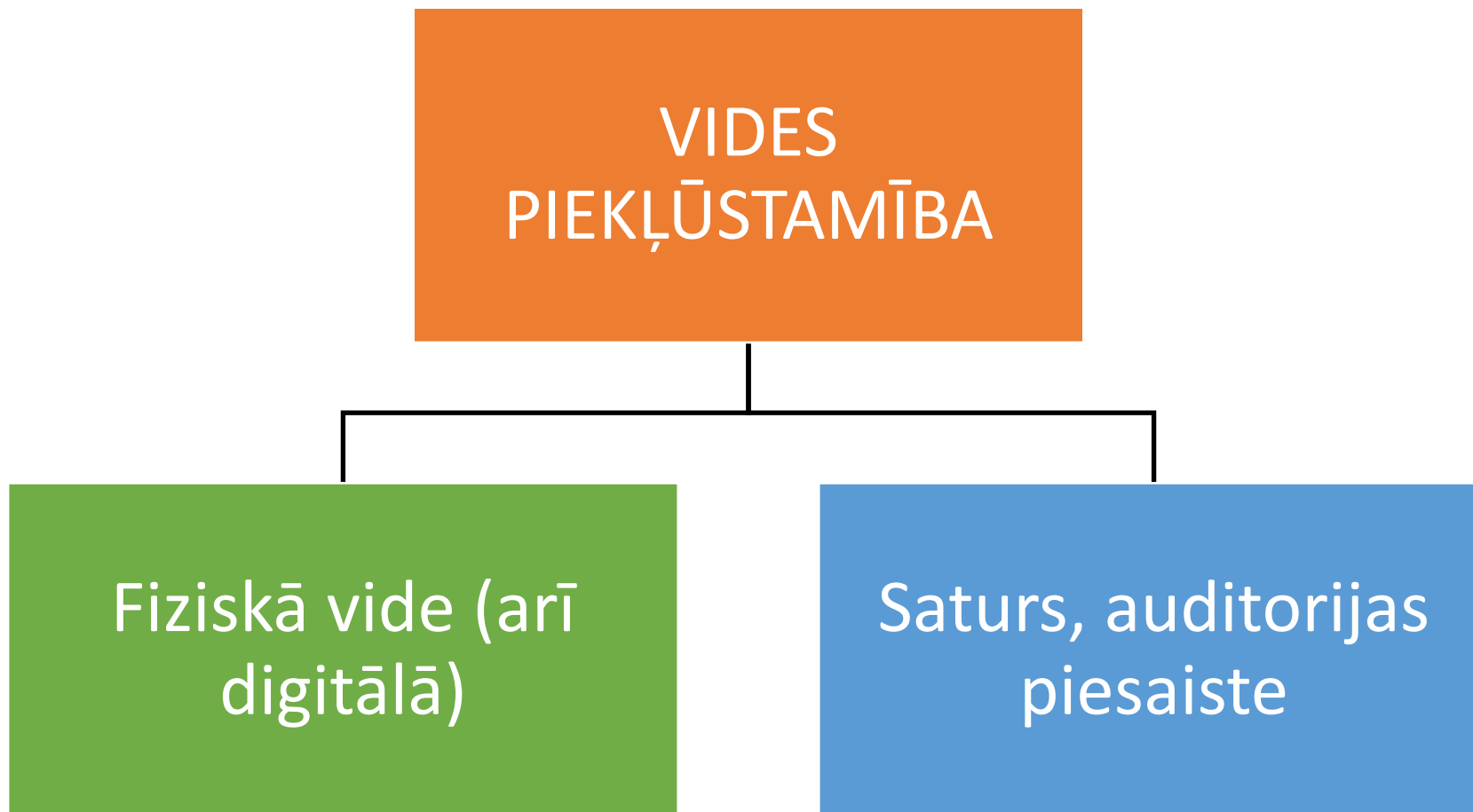
Komunikācijas barjeras

Braila raksta,
norāžu, zīmju
valodas tulku u.c.
neesamība

Institucionālas barjeras

Skaidras politikas un
stratēģijas, zināšanu,
prasmju, iekļaujoša
dizaina trūkums

Šodien

VIDE

**PAR KĀDĀM MĒRĶA GRUPĀM MĒS DOMĀJAM, KAD
DOMĀJAM PAR PIEKĻŪSTAMĪBU**

Funkcionālos traucējumus var grupēt pēc to veida: redzes, dzirdes, kustību traucējumi vai psihiskie un uzvedības traucējumi (arī neredzamā invaliditāte)

Jaukti
traucējumi!

The 7 principles of Universal Design

From a product design perspective

Pēc iespējas dažādi cilvēki

- Cilvēki ar dažādu svaru
- Mazi bērni
- Īsi/gari cilvēki
- Cilvēki ar un bez invaliditātes
- Cilvēki ar dažādām uztverēm – audiālu, vairāk vizuālu utt.

- Ērta lietošana ikvienam
- Daudzveidīga izmantošana
- Viegli izprotams pielietojums
- Viegli uztverama informācija
- Samazināta iespēja kļūdīties
- Minimāla fiziskā piepūle
- Kustībai un lietošanai atbilstošs izmērs un telpa

Universālais dizains ir dizains un vides kompozīcija, kura ir pieejama, saprotama un var tikt lietota visdažādākajiem cilvēkiem, neskatoties uz viņu vecumu, izmēru, spējām vai nespējām. Videi (ēkām, produktiem vai pakalpojumiem vidē) jābūt veidotiem tā, lai sastaptu ikviena cilvēka vajadzības, kuri vēlas to lietot. Šī nav īpaša prasība vai labums kādai konkrētai mazākumgrupai.

(Centre for Excellence in Universal Design, The Disability Act 2005)

Cilvēki ar ierobežotām iespējām

Invaliditāte

Veselības problēmas

Mācīšanās grūtības

Kultūru atšķirības

Sociālās barjeras

Ekonomiskie šķēršļi

Ar diskrimināciju saistīti šķēršļi

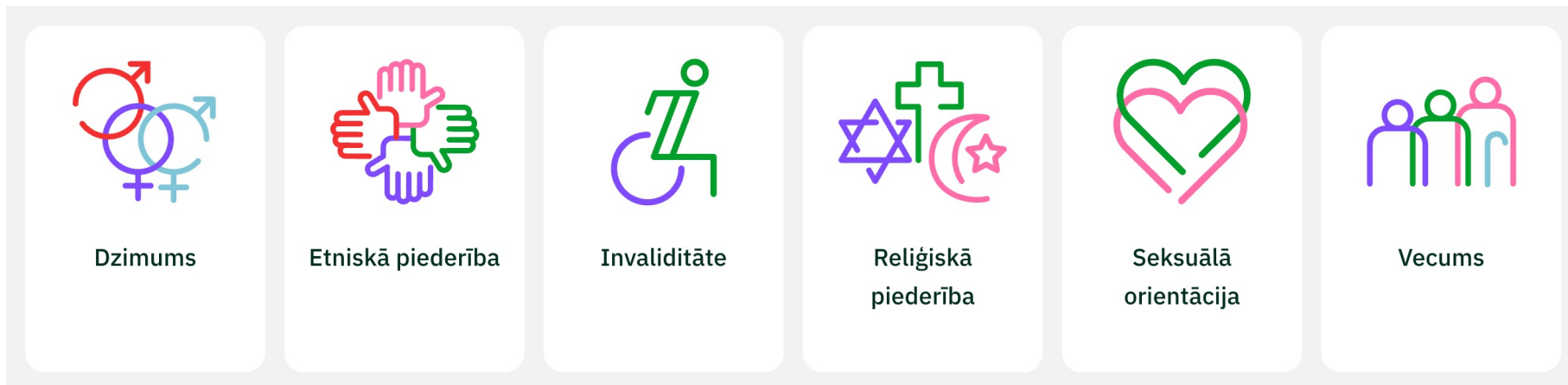
Ģeogrāfiski šķēršļi u.c.

Erasmus+

DAŽĀDĪBA

Līdzības un atšķirības individuālajās vērtībās, attieksmēs, kultūrā, ticībā, etniskajā piederībā, dzimuma, vecuma, soci-ekonomiskajā situācijā, arī prasmēs, zināšanās un dzīves pieredzē.

<https://www.dazadiba.lv/pamati-un-regulejums/>

the many Dimensions of Diversity

This pictorial view

- highlights many dimensions of diversity (or aspects of social identity),
- organizes the many dimensions: personality, internal, external, organizational, and
- brings home the complexity of the layers of diversity that reside in each one of us.

© Copyright 2021 Bergeron Associates™. All rights reserved.
www.bergeronassociates.com, www.talentmagnetseries.com

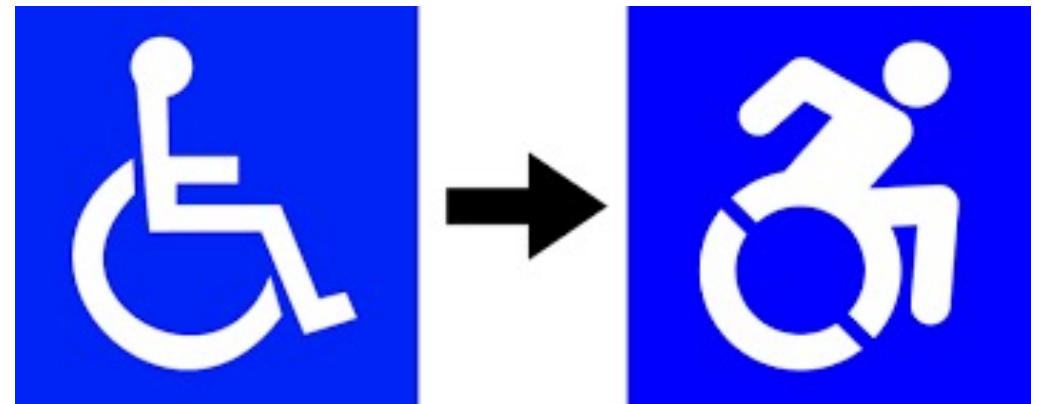
Graphic source: Marilyn Loden and Judy Rosener with enhancements from Lee Gardenswartz and Anita Rowe

PIEKĻŪSTAMĪBA

Cilvēki ar kustību traucējumiem

- Sākot no izmainītas gaitas līdz palīgīdzekļu lietošanai – ratiņkrēsli, spieķi, kruķi utt.
- Iespējams vājš rokas satvēriens

Viss, kas attiecas uz fizisko vides pieejamību – pietiekošs plašums, augstums, lai nav šķēršļi (pakāpieni, sliekšņi), nepieciešami balsti u.c.

Vides pieejamības standarts

Vairāk: videspieejamiba.lv

- Infranstruktūra
- Ieeja
- Telpu pieejamība
- Labierīcības
- Pietiekošs plašums
- Margas, rokturi
- Augstums
- Informācijas pieejamība (arī **pieejamības apraksts**, cenu politika, vieta zālē, asistents utt.)

Cilvēki ar redzes traucējumiem

- Vāja redze, grūtības lasīt, līdz pat neredzība (iedzimta vai iegūta). Iespējams, lieto balto spieķi, tumšas brilles, pavada suns-pavadonis vai cilvēks

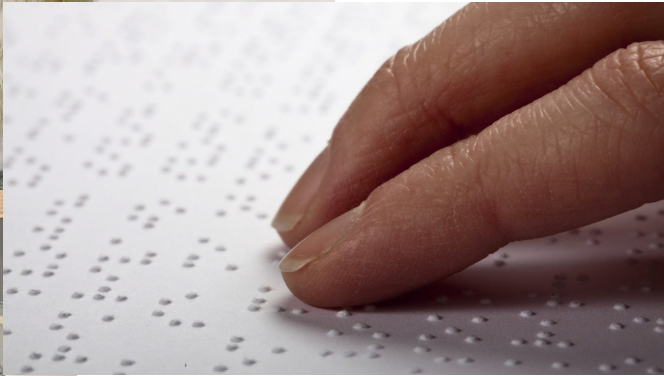
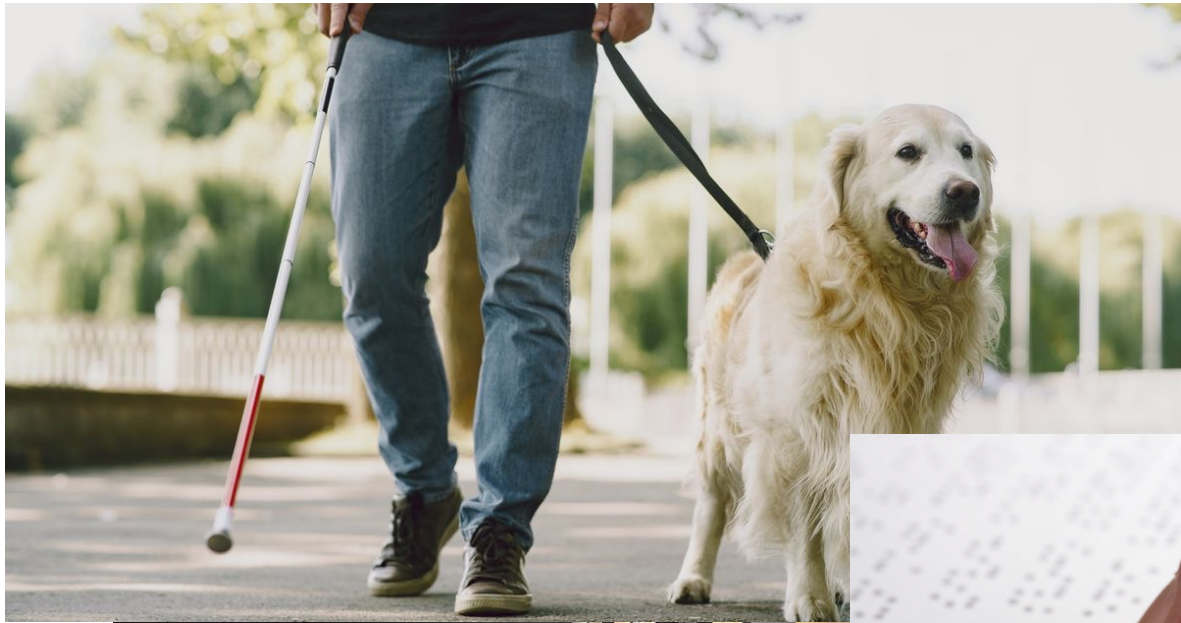
Domājam par visu vizuālo informāciju – kā to pasniegt cilvēkam, kas neredz. Piemēram, tekstu, video.. Izmantojam braila rakstu, taktīlu pieredzi, audio aprakstus. Arī vidi - lai nav šķēršļi, ir vadlīnijas, takstīlas/braila raksta norādes utt.

Vides pieejamība

- Pietiekošs apgaismojums
- Kontrasti
- Norādes
- Informācijas pieejamība (alternatīvais teksts utt.)
- Audio-apraksti
- Vadlīnijas
- Marķējumi

CASA FERNANDO PESSOA

Portugālē esmu Erasmus+ praksē, lai iepazītu dizaina risinājumus pieejamības veicināšanai. Un laimīgā kārtā esmu organizācijā, kas veido

Cilvēki ar dzirdes traucējumiem

- Iedzimts vai iegūts dzirdes zudums no vājdzirdības līdz nedzirdībai. Nedzirdīgi cilvēki izmanto zīmju valodu. Vājdzirdīgiem bieži vien ir dzirdes aparāti. Ne visi spēj lasīt no lūpām.

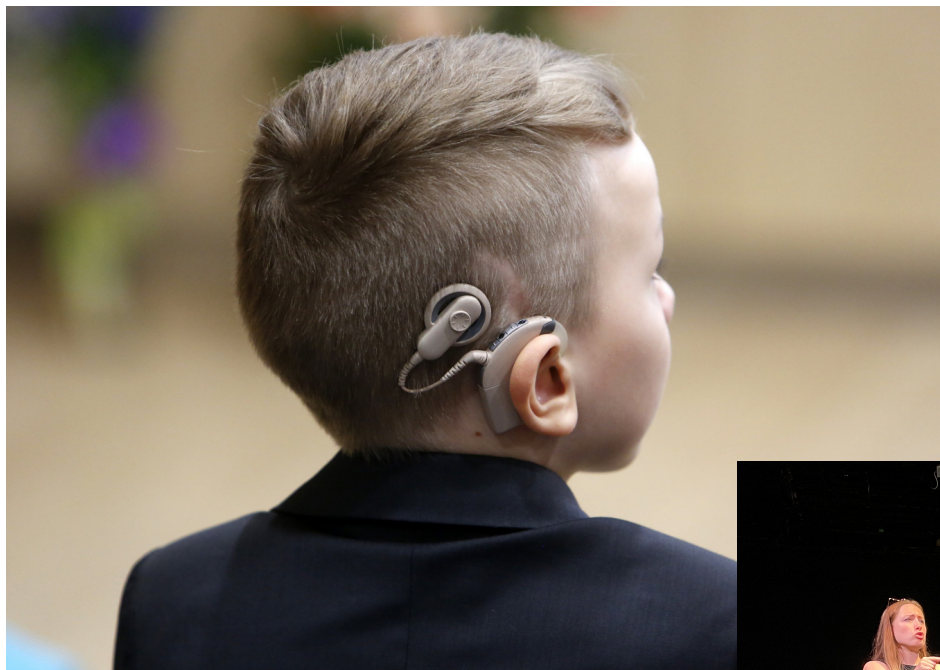
Būtiski visu audiālo informāciju pārvērst nedzirdīgam cilvēkam saprotamā veidā. Svarīgas norādes, teksti (vienkāršotā valodā), zīmju valodas tulks u.c. Alternatīvā komunikācija – rakstīšana telefonā vai uz papīra

Vides pieejamība

- Vizuālā informācija – teksti, piktogrammas
- Telpa, lai būtu iespēja izmantot zīmju valodu
- Fona troksnis pēc iespējas jāierobežo
- Jāveido vide, kas slāpē apkārtējos fona trokšņus
- Asistējošas tehnoloģijas, piemēram, akustiskās cilpas

Cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem

- Garīga rakstura traucējumi (GRT) ir psihiska saslimšana vai intelektuālās attīstības traucējumi

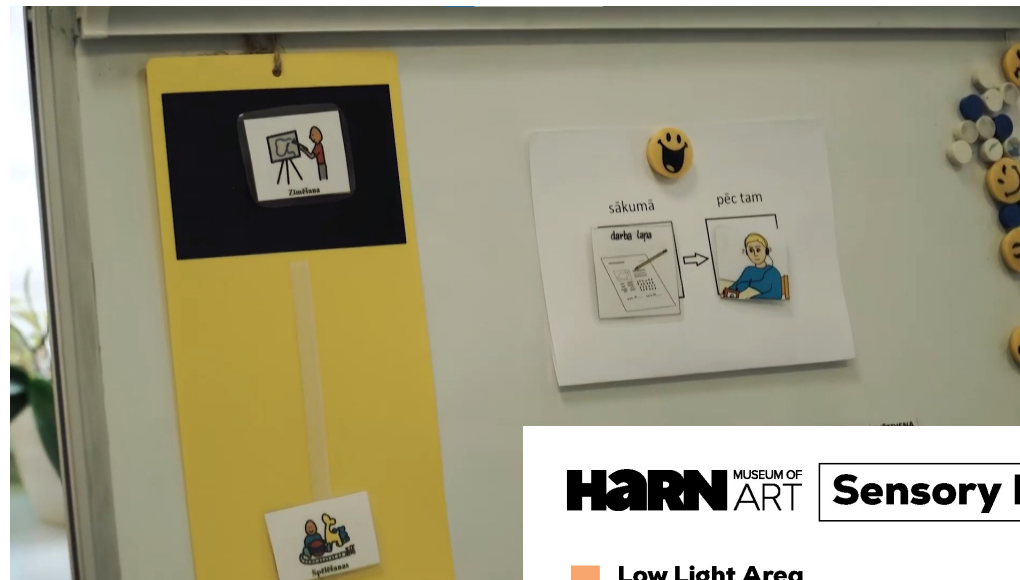

Domājam par informācijas saprotamību un vienkāršību, piktogrammām, sensoro jutību utt.

Vides pieejamība

- Vizuālā informācija – teksti, piktogrammas
- Sensorā karte
- Klusā telpa, klusināti seansi
- Viegļā valoda
- Brīdinājums par sensitīvu saturu, trokšņiem u.tml.

Replay Latvijas Televīzija Latvijas Radio

Otrdiena, 7. maijs Vārda dienas: Henrijs, Jete, Henriete, Enriko

ENG PYC

Latvijas Sabiedriskie Mediji

Rīga +8 °C, Z vējš, 7m/s

Meklēt ziņas

SVARĪGI » Krievijas iebrukums Ukrainā Hokeja čempionāts - 2024 Izraēlas un "Hamās" karš Eiropvizija "LSMnīcas" podkāsti Kas notiek Latvijā?

Festivāls "Survival Kit" vieglāk lasāmā valodā

Iepazīsties ar mākslas darbiem

HARN MUSEUM OF ART Sensory Map

- Low Light Area**
- Bright Light Area**
- Quiet Area**
- Echo/Loud Area**
- Projected Video or Sound**
- Outdoor Area**

Need something to make your visit more accessible? Let us know at the Information Desk.

While You Are Here

Please don't touch the art.
Scan the QR Code to access the map online.
Selfies are great! Stop at one of our selfie spots.
Say hi to a guard.
Stop at a work that grabs you.
Walk past the ones that don't.
Pick favorites.
Stay for a little while.
Make a day of it.
Browse the store.
Take a break in the café.
Sketch what you see (pencil only, it's a thing).
You don't have to think everything is beautiful.
Bring your friends, family, first date.
Talk to others about what you see.
Bring ear buds to listen to music.
View additional content online at <https://harn.stqry.app>

Camellia Court Café
Classrooms
Upper Level, Terrace
Lower Level, Downstairs
Contemporary Art
Modern Art
Photography
Bishop Study Center
Rotunda
Store
Auditorium
Garden
Water Garden
Asian Art
Rock Garden
Rotating Exhibition Space
Featured Exhibition Space
African Art

Emergency Exits
Information Desk
Security
Restrooms
First Aid
Phone
Wheelchairs + Walkers
Drinking Fountain

www.harn.ufl.edu
@HarnMuseumofArt

SCAN ME
View the Map on your Phone

Informācijas pieejamība

Vides pieejamības apraksti, informācija,
biļešu politika, vieta asistentam/sunim
pavadonim u.c.

Latvija:

Cita informācija

Ja koncertzālē gadīties ko nozaudēt, lūgums
sazināties ar Klientu servisa daļu +371 22405602.

Cilvēkiem ar kustību traucējumiem Lielajā ģildē nav
pieejams tehniskais nodrošinājums.

Garderobes numuriņa nozaudēšanas gadījumā
lūdzam par to informēt garderobistus. Ja numuriņu
neizdosies atrast, maksa par tā nozaudēšanu būs
EUR 7,10.

Norvēģija:

Facilities and accessibility: We at Tenthaus are aware of the challenges that the access can bring to our physical space (gallery at Maridalsveien 3) during exhibitions and/or workshops. Therefore we put on disposition for any help needed by our visitors in case of limitations on the accessibility.

Please reach out to us via e-mail or Social Media in case you need assistance. We can also accommodate or arrange a visit to our exhibitions outside the opening hours.

Piemēri

1. Ir pieejams ar asistentu

PIEKĻŪSTAMĪBA

Piekļūstams

Pasākums norisināsies 1. stāvā. Pie ieejas jāpārvar nelīdzens bruģis, bet tālāk iekļūšanai šķēršļu nav. Durvis pietiekoši plašas, bez sliekšņiem. Uz norises telpu ved plašs gaitenis. Pie ieejas neliels pacēlums. Ir pielāgotās labierīcības un marķēta stāvvietā.

2. Homo novus
piekļūstamības apraksti

Piekļūstamība Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā

Latvijas Nacionālais mākslas muzejs ir atvērts ikvienam un tiecas veidot visiem piekļūstamu un pielāgotu vidi. Šajā sadaļā apkopota noderīga informācija par muzeja un tā sniegto pakalpojumu piekļūstamību, ar kuru aicinām iepazīties pirms muzeja apmeklējuma.

Pakalpojumu piekļūstamība

- Informācija [par nokļūšanu](#) līdz muzejam ar sabiedrisko transportu.
- Informācija par muzeja [darba laiku](#) un [biļešu cenām](#).
- Muzeja biļetes var iegādāties uz vietas muzejā vai attālināti lietotnē [Mobilly](#).
- Informācija par [bezmaksas ieeju](#) muzejā. Bez maksas ieejas biļetes ir pieejamas bilešu kasē (starp 1. un 2. stāvu) un Informācijas punktā (2. stāva

3. Garš piekļūstamības
apraksts LNMM

[PROGRAMMA](#)[KALENDĀRS](#)[PIEKĻŪSTAMĪBA](#)[BLOGS](#)[GALERIJAS](#)[PAR FESTIVĀLU](#)[ZIEDOT](#)[ENG](#)

HOMO Novus

Starptautiskais jaunā teātra festivāls

03.09.—14.09.2025.

Rīgā, Ķemeros, Valmierā un Daugavpilī

Starptautiskais jaunā teātra festivāls "Homo Novus" notiek jau 30. gadu un jubilejas reizē vēlas paraudzīties pats uz sevi, aicinot padomāt par neatkarīgā teātra, kultūras un mākslas pastāvēšanas jēgu.

LASĪT VAIRĀK →

UZDEVUMS 1

1. Jūsu vietas/publiskās vides stiprās puses – kam potenciāli Jūs varētu būt piekļūstamāki?
2. Reālās situācijas apraksts: informācija mājaslapā/pie notikumiem (nokļūšana, ieeja, pārvietošanās starp stāviem, labierīcības u.c.)

AUDITORIJAS PIESAISTE

ATTIEKSME

Dizains

Labbūtība

Universālais
dizains

Vajadzības

Vides pieejamība

Kā mēs visi jūtamies vidē?

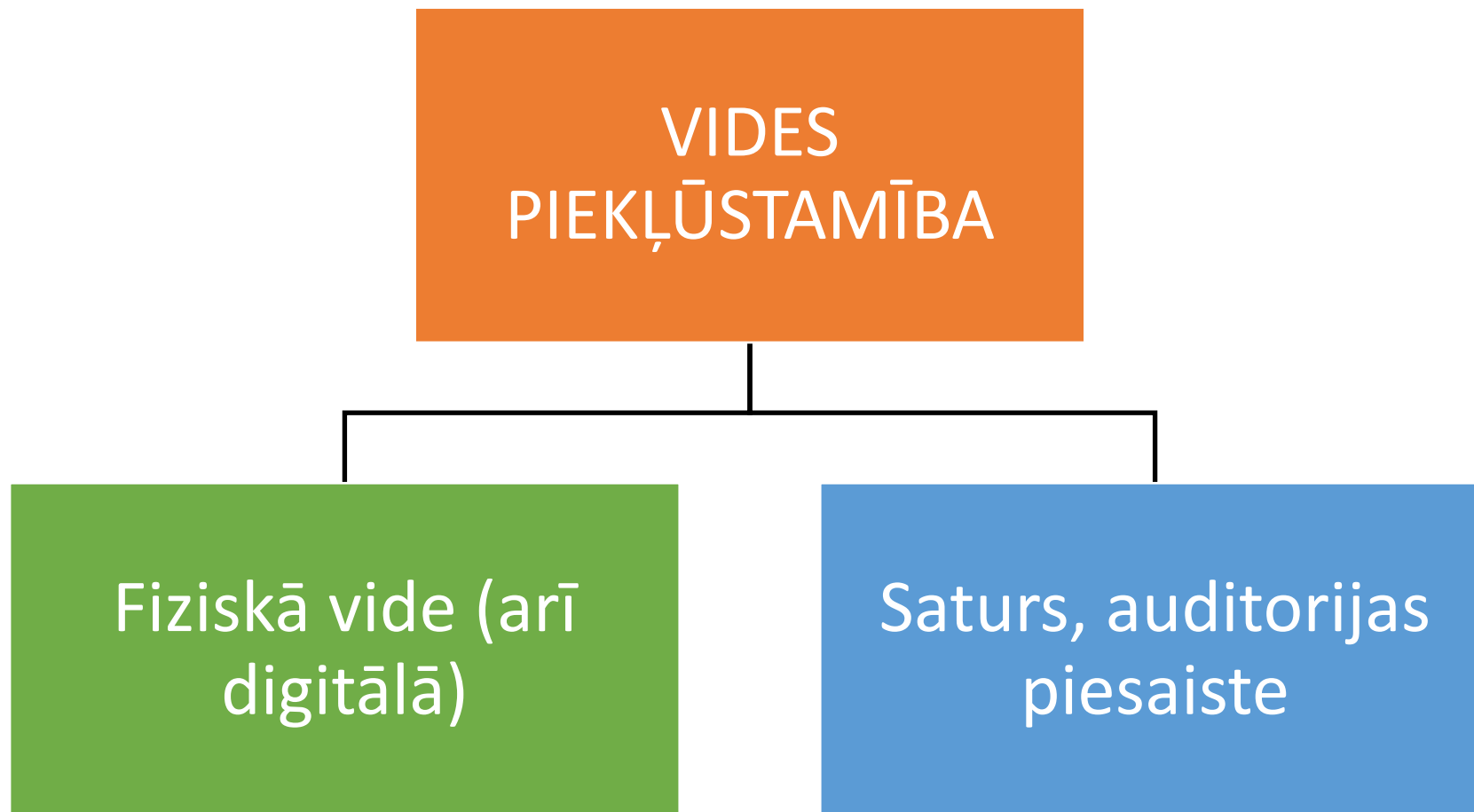
Informācijas
pieejamība

Lietotājs

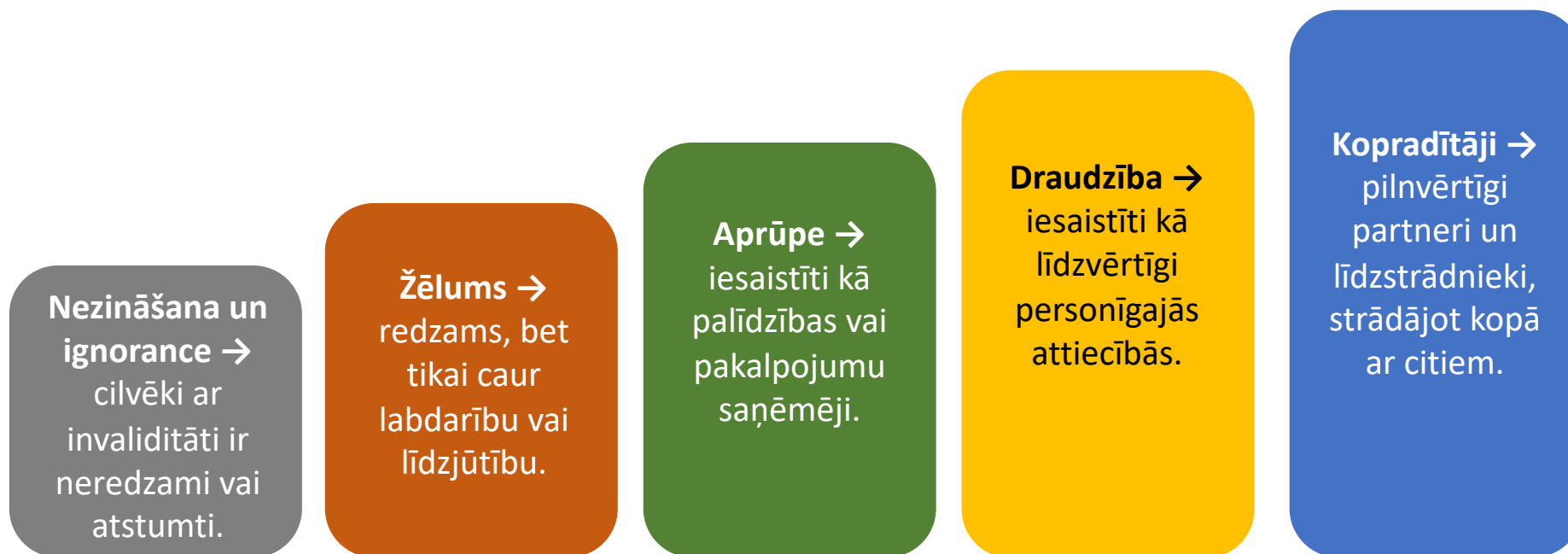
Dažādība

Iekļaušana

Šodien

Līdzdalības kāpnes

“Time to Act”
ziņojums
2021

<https://on-the-move.org/about/our-news/time-act-first-report-europe-beyond-access>

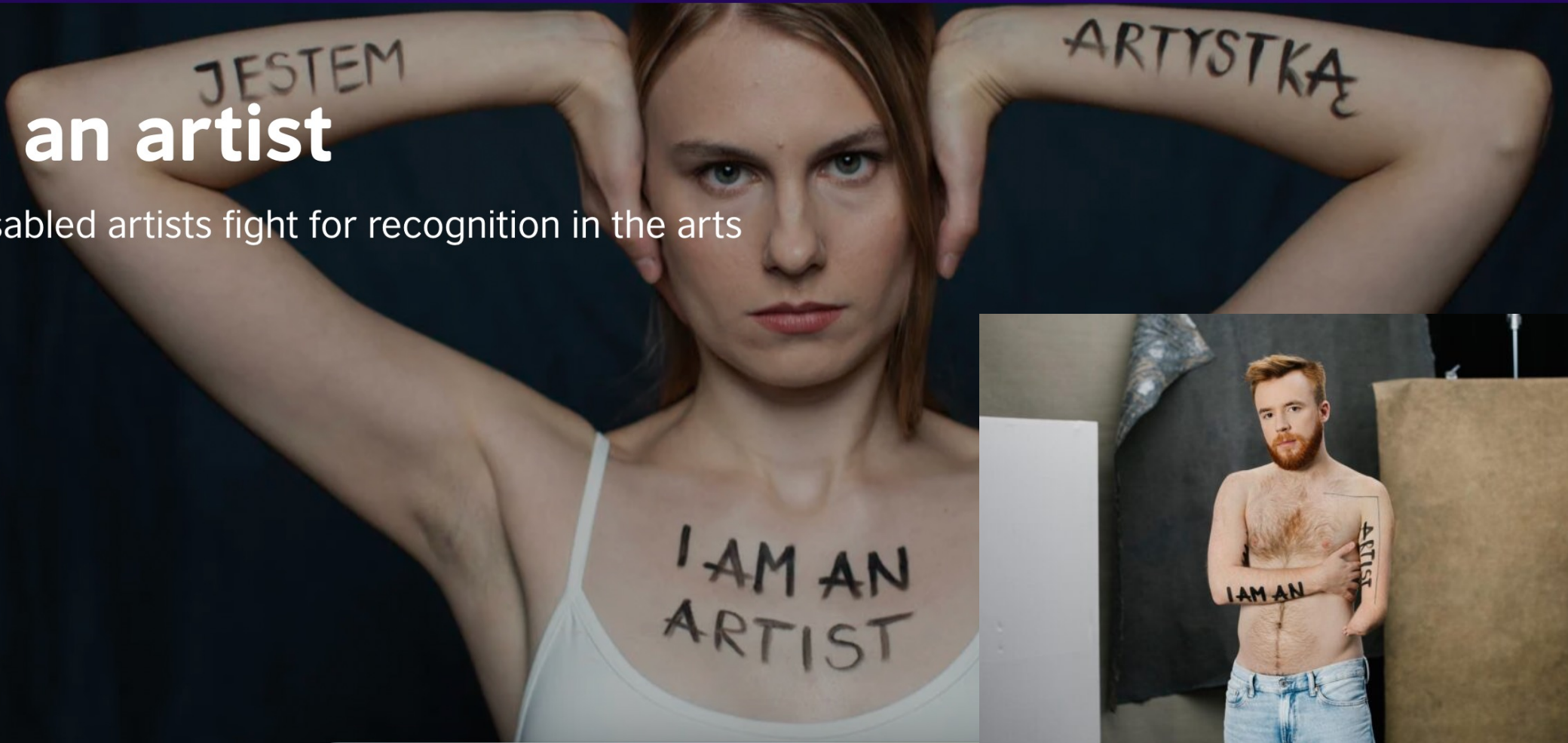

Trojs Kotsurs (*Troy Kotsur*) kļuva par pirmo nedzirdīgo aktieri, kurš saņēmis nomināciju par labāko otrā plāna aktieri filmā KODA

<https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-60825096>

I am an artist

Polish disabled artists fight for recognition in the arts

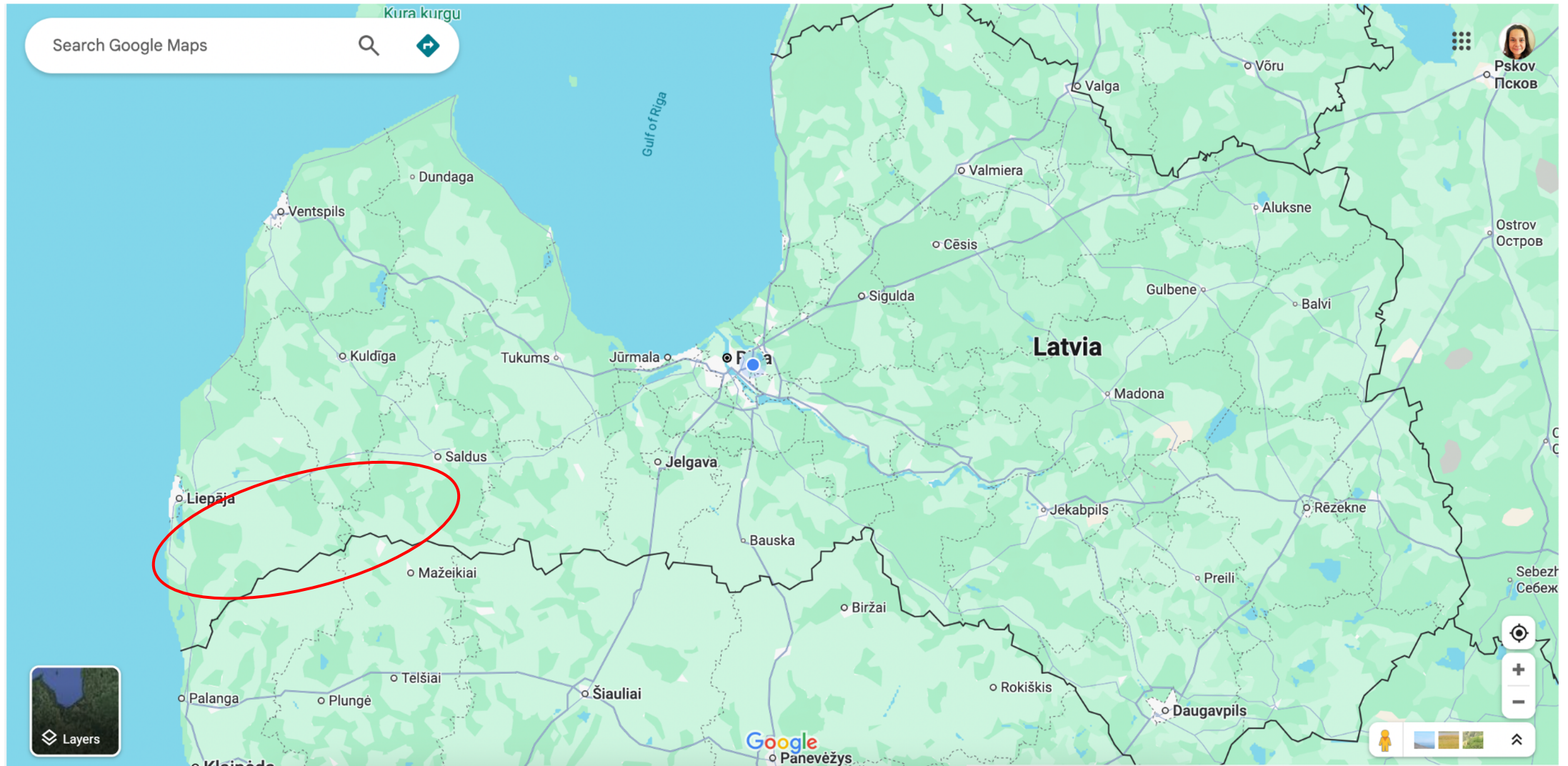
<https://www.britishcouncil.pl/en/programmes/arts/i-am-an-artist>

Projekts “Iekļaušana un laikmetīgā māksla”, kas veltīts rakstniecei Zentai Mauriņai

- Sarunas un darbnīcas ar māksliniekiem
Dienvidkurzemes lauku teritorijā
- Mērķis – iesaistīt cilvēkus ar invaliditāti
profesionālajā laikmetīgajā mākslā
- Iedvesmot sadarboties un veidot dialogu starp
izolētām kopienām un profesionāliem
māksliniekiem
- Dažādi mākslinieki izmanto atšķirīgas
metodoloģijas – ļoti individuālu pieeju

Karte

Fakti par projektu

Sarunas un darbnīcas!

- 6 mēneši, 6 darbnīcas, kopā 12 dienas
- 6 mākslinieki – Laura Vinogradova, Laura Brokāne, Anda Lāce, Kristīne Briņina, Eva Vēvere, Anna Priedola
- Stardisciplināra pieeja – rakstniecība, jaunā mediju māksla, vizuālā māksla, glezniecība, deja un kustība
- 5 pilsētas un mazpilsētas – Grobiņa, Purmsāti, Priekule, Rucava un Vaiņode
- Skolas, sociālās aprūpes centri, pansionāti, grupu dzīvokļi u.c.
- Apmēram 100 iesaistīto cilvēku ar un bez invaliditātes, kas laikmetīgo mākslu pieredz pirmo reiz

Vai cilvēki paši grib, lai viņus iekļauj? Un institūcijas?

Kristīnes Brīniņas deju
darbnīca Priekules sociālā
atbalsta centrā

Cik daudz kultūras darbinieki pievienojās projekta
aktivitātēm?

Vai cilvēki ar invaliditāti grib būt uz skatuves, aktīvi
piedalīties mākslā?

Uzrunāt, SATIKTIES, sadarboties

Izrāde Leļļu teātrī

**“GAISMA, ES TEVI
DZIRDU”**

Foto: Oksana Okmi Mizgajeva

UZDEVUMS 2

1. Kam Jūsu saturs (izstāde/ekspozīcija utt.) ir potenciāli jau pieejamāka?
2. Kas ir tās kopienas, kas atrodas netālu? Kuras varētu iesaistīt? (dažādos līmeņos) (uzrunāt, SATIKT, sadarboties)

Algoritms iekļaušanas un piekļūstamības veicināšanai

1. Nolemt domāt par piekūstamību un informēt visus kolēģus
2. Nolīgt piekļūstamības koordinatoru/norīkot atbildīgo
3. Veikt iestādes piekļūstamības novērtējumu un izvirzīt konkrētus ieviešanas uzdevumus, izpildīt tos, iesaistot cilvēku ar invaliditāti kopienas, ekspertus
4. Katra kolēģa atbildība un iesaiste
5. Darbs ar auditoriju visos līmeņos
6. Konstanti uzlabojumi, apmācības

A group of people, mostly older adults, are seated at small tables with green tablecloths in a brightly lit indoor space, possibly a restaurant or a community center. In the foreground, a blue metal walker is positioned on a red carpet with a gold fleur-de-lis pattern. The background features a large sign that reads "CASINO LATVIA" with decorative elements. The overall atmosphere is social and communal.

“Mēs vienkārši gribam doties uz kultūras notikumu, baudīt to un mierīgi doties prom.”

Citāts no Homo novus Pieejamības dienas

Lība Bērziņa

colorize.lv
berzina.liba@gmail.com

28649014

facebook.com/liba.berzina

Resursi

- LJTI vadlīnijas (latviski): [https://theatre.lv/vadlinijas-pieejamibas-veicinasanaiskatuves-](https://theatre.lv/vadlinijas-pieejamibas-veicinasanaiskatuves-maksla-un-kultura/)
[maksla-un-kultura/](https://theatre.lv/vadlinijas-pieejamibas-veicinasanaiskatuves-maksla-un-kultura/)
- ICOM muzeju pieejamības čekliste (angliski):
https://www.kulttuuriakaikille.fi/doc/checklists/Accessibility_and_diversity_checklist_for_museums.pdf
- Pieejamības standarts (maksas): <https://www.lvs.lv/news/259>
- Bez maksas kurss par pieejamību: <https://pkpp.lv/course/vides-pieejamibas-labas-prakses-veicinasana/>
- Pašnovērtējuma anketa: <https://www.lm.gov.lv/lv/vides-un-informacijas-pieklustamibas-pasnovertejums>
- Vides pieejamības eksperti: <https://www.apeirons.lv/vides-pieklustamibas-eksperti-2023/>

Uzdevums

